

BURSA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKÇE

6. SINIF

4. ÇALIŞMA FÖYÜ

Sabahattin DÜLGER	İl Millî Eğitim Müdürü
Mahmut KARAKAYA	Şube Müdürü
Volkan ÇIRAKOĞLU	ÖDM Ekip Sorumlusu
Şule ATEŞ	Branş Koordinatörü
Harun ÖZDEMİR	Soru Yazarı
Dilek AKGÜN	Soru Yazarı
Cevher HACIOĞLU	Soru Yazarı
Olca TUGAY TİKİL	Tasarım
Gamze GENÇBAYRAKDAR	Dizgi

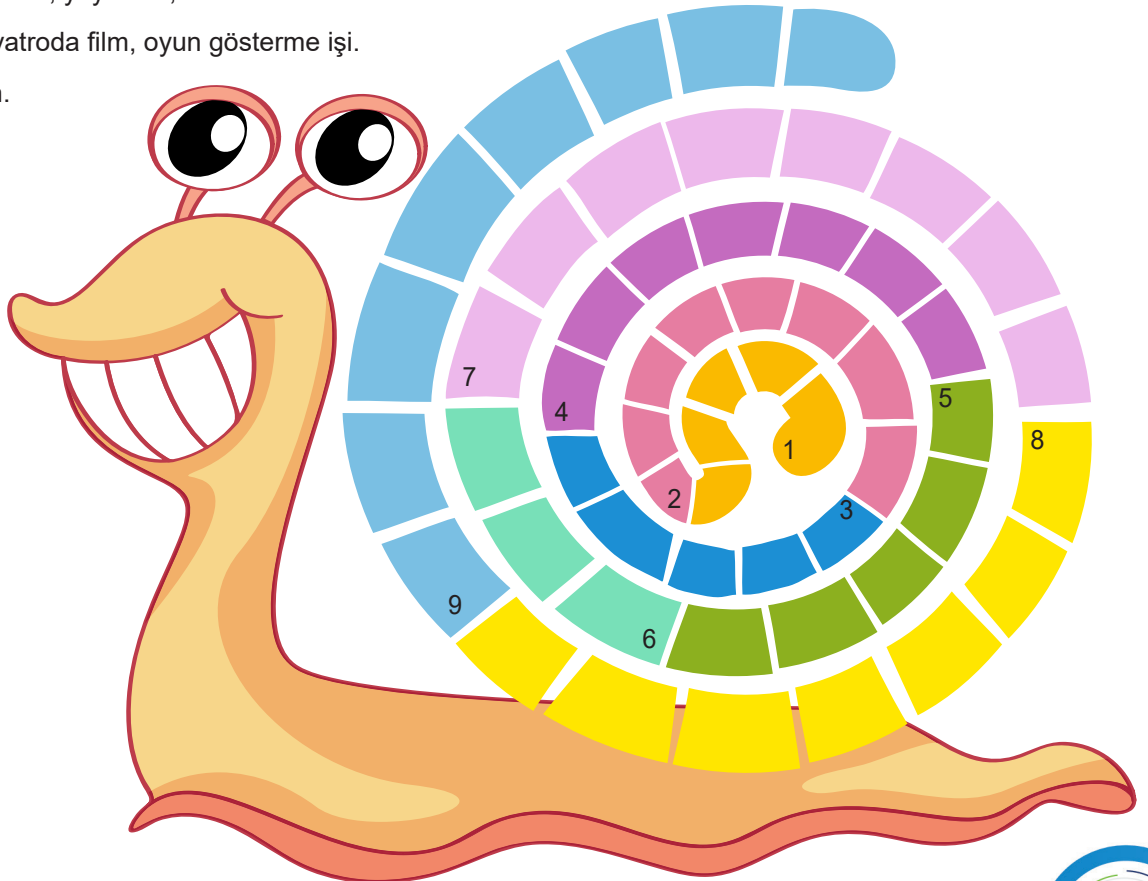
ETKİNLİK-1

Amfityatro adıyla da bilinen açık hava tiyatroları, tarih boyunca farklı uygarlıkların önemli toplanma ve gösteri mekânları olmuştur. Açık hava tiyatroları daire, yarım daire ya da elips biçiminde inşa edilir. Bunun nedeni, sesin dağılmasını önlemek ve oturma alanından yansıyarak güçlenmesini sağlamaktır. Açık hava tiyatroları genellikle yamaçlara konumlandırılır. Yapı, inşa edilirken rüzgârın bölgede çoğunlukla hangi yönden estiği de dikkate alınır. Bunun nedeni, rüzgârın sahneden oturma alanına doğru eseceği açıyı belirlemek ve yerleşimi buna göre ayarlamaktır. Böylece ses, hava akımının etkisiyle daha uzağa iletebilir ve en uç noktada oturan dinleyiciye kadar ulaşır. Sahne, tiyatronun en alt kısmında yer alır ve oturma alanı sahneden itibaren yukarıya doğru genişler. Bu konik yapı sayesinde yukarı çıkıldıkça sesin şiddeti de yükselir.

Metinde geçen ve anlamları aşağıda verilen sözcükleri belirleyip bulmacaya yerleştiriniz.

1. Koni biçiminde olan veya koni ile ilgili olan.
2. Uygar olma durumu, medeniyet, medenilik.
3. Bütün noktalarının belirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarının toplamı birbirine denk olan kapalı eğri.
4. Götürmek, ulaştırmak, nakletmek, geçirmek.
5. Dağın veya tepenin herhangi bir yanı.
6. Birbirini kesen iki yüzey veya aynı noktadan çıkan iki yarım doğrunun oluşturduğu geometrik biçim, zaviye.
7. Ulaşmak, duyulmak, yayılmak, aksetmek.
8. Sinema veya tiyatrodaki film, oyun gösterme işi.
9. Yerleşme, iskân.

ETKİNLİK-2

Birden fazla sözcükten oluştuğu hâlde cümledeki görevi bakımından bir sözcükten farksız olarak anlam bakımından bütünlük taşıyan dil birliğine “**sözcük grubu**” denir.

kırmızı elma, pahada ağır, koşa koşa...

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılmış olan sözcük grupları ile cümleye kattığı anlamları eşleştiriniz.

1

Ailesi onu **kuş sütüyle beslemiş**, hiç zora gelemiyor.

Olacak şey değil, imkânsız.

2

Adam o kadar yoğun ki onunla görüşmek **ne mümkün**.

Gösterişli, güzel.

3

Bu iki takım, ligin sonuna kadar **atbaşı beraber geldiler**.

Eksiksiz özenle beslemek.

4

Bu sorular ona **kolay lokma gelir**, sen biraz daha zorlarını hazırla.

Eşit durumda olmak.

5

Bir giyinmiş, bir **alımlı çalımlı**, bir havalı anlatamam.

Kolaylıkla üstesinden gelinebilir olmak.

ETKİNLİK-3

Deyimleri taşıyan uçaklar, anlamlarının yer aldığı pistlere iniş yapacaktır. Buna göre uçakların hangi piste iniş yapacağını alttaki noktalı yerlere yazınız.

1. Kılı kırk yarmak

5. Ciğeri sızlamak

2. İçi parçalanmak

6. Çam devirmek

3. Baltayı taşa vurmak

7. Bıçak kemiğe dayanmak

4. Canına tak etmek

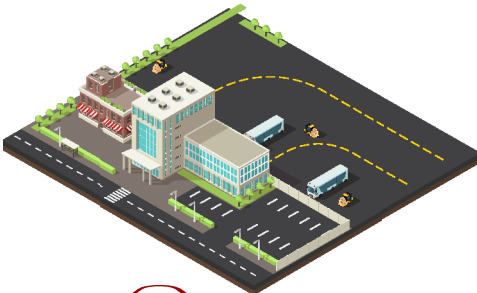
8. İnce eleyip sık dokumak

a. Bilmeyerek karşındakine dokunacak söz söylemek.

b. Dayanamaz duruma gelmek.

c. Bir şeyi bütün ayrıntılarıyla araştırmak.

d. Çok acımak, çok üzölmek.

ETKİNLİK-4

a) Aşağıda bazı atasözlerinin sözcükleri karışık hâlde verilmiştir. Bu sözcükleri ipuçlarından da yararlanarak bulunuz. Ortaya çıkan atasözlerini noktalı yerlere yazınız. (Sözcükler bulunurken yatay, dikey ve çapraz gidilebilir.)

K	N	Ö
E		R

K	N	Ö
E		R

Örnek

R	A	
S	I	B

A	I	I
C	R	D

	Y	E
S	M	V
İ	E	

	I	R
T	A	D
T	L	I

1-) S T

A	I	A
R	H	Z

R	A	A
L	Ğ	D

	N	A
D	Y	M
A	Z	A

2-) R. N ...

I	B	A
N	N	A

D	A	İ
K	R	

	R	U
A	M	D
Ğ	Y	A

R	İ	
N	İ	B
	İ	L

3-) A D

N	G	Ş
Ü	E	

	L	A
L	B	Ç
A	K	I

Z	A	
M	A	S
N	I	V

4-) B I

b) Bulduğunuz atasözlerini aşağıda verilen anlamlarıyla eşleştirerek yanındaki kutucuğa atasözünün numarasını yazınız.

a) Bir şeyin gerçek değeri ona gereksinim duyulduğunda anlaşılır.

b) Bir kişiye, onsuz yapamayacağı belli olan bir şeyin gerekli olup olmadığı sorulmaz.

c) Sabır zor bir iştir ancak güzel sonuçları vardır.

d) Herkesin bildiği gerçek inkâr edilemez.

e) Sürekli harcama, en büyük birikimleri bile eritir.

ETKİNLİK-5

Bir düşünceyi kısa ve etkileyici bir şekilde anlatan, söyleyeni belli olan özlü sözler “özdeyiş(vecize)” denir.

Aşağıdaki özdeyişleri söyleyen kişinin görseliyle eşleştiriniz.

Cümleler doğrudur sen doğru isen,
doğruluk bulunmaz sen eğri isen.

Yunus Emre

Benim kahramanlarım, hayallerini
hiçbir şeye satmayan kişilerdir.

Mustafa Kemal Atatürk

Benim özel bir yeteneğim yok.Yal-
nızca tutkulu bir meraklıyım.

Albert Einstein

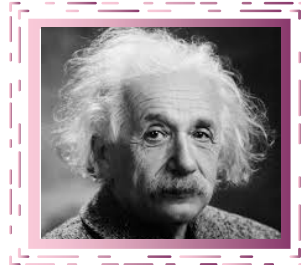
Kimle gezdiğinizize,kimle arkadaşlık
ettiğinize dikkat edin.Çünkü bülbül
güle karga çöplüğe götürür.

Mevlânâ

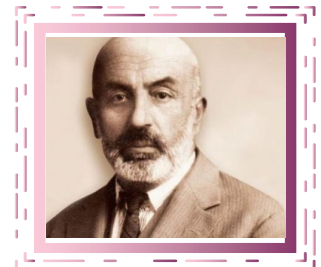
Düşüncelerin neyse hayatın da
odur. Hayatın gidişini değiştirmek
istiyorsan, düşüncelerini değiştir.

William Shakespeare

Sahipsiz olan vatanın batması haktır,
sen sahip olursan bu vatan batmaya-
caktır.

Mehmet Akif ERSOY

ETKİNLİK-6

Metinlerde anlatıcı türleri, **birinci kişi ağzından ve üçüncü kişi ağzından anlatım** olmak üzere iki şekilde yapılır:

- 1. Birinci Kişi Ağzıyla Anlatım:** Yazar, kendi başından geçen veya içinde bulunduğu bir olayı anlatır.
- 2. Üçüncü Kişi Ağzıyla Anlatım:** Yazar, genellikle duyduğu veya gördüğü şeyleri anlatır.

Aşağıdaki metinlerde kullanılan anlatıcı türlerini tespit ederek üstlerindeki boşluğa yazınız.

Broşürle Osman Ağa'nın işi bitmişti, broşürü buruşturup bir kenara attı. Torunu Ömer, bu buruşturulmuş kâğıdı bulup oynamaya başladı. Yaptığı uçağı bahçenin bir ucundan diğer ucuna uçuruyordu. Ama uçak biraz da rüzgârın etkisiyle hız kazanıp yandaki bahçeye uçtu.

Uzaktaki gemilerin seslerini duymaya çalıştım rıhtımda. Akşamın karanlık yüzü kendini göstermeye başlamıştı artık. El ayak çekilmişti limanın her köşesinden. Yolcu bekleyen ailelerin şen konuşması da yoktu artık. Sessizliğin hâkimiyeti başlamıştı bu küçük limanda.

Dürbünlerimize sıkıca sarılmış, gölün üzerinde süzülen kuşu tanımaya çalışıyorduk. Bir martı ama acaba hangisi? Ah, biraz daha yaklaşırsa! Sazlıkların sarmaladığı göl, sıcak yaz güneşinin altında insansı bir öyle uykusuna yatmıştı. Gölün diğer yakasındaki kayık, kuş gözlediğimiz tepenin eteklerindeki sazlıklara yaklaşıp ağ atmamış ve gürültüden ürken sazlıklar kanatlanmamıştı daha.

Tezgâhın arkasına geçti, üzerinde minder bulunan ahşap sandalyeye oturdu. Önünde duran duvar saatinin kapağını açtı, parçaları eliyle kontrol etti. Her zamanki gibi daha ilk bakışta saatin niye çalışmadığını anlamıştı. Tezgâhın çekmecesinden küçük bir tornavida çıkardı ve saatin çarkını söktü.

Birdenbire, derin bir mağaranın bağrından çıkıvermiş gibi kalın bir ses, "Hangi rüzgâr kesiliyor?" diye sordu. Amcamın sesini tanıdım. Donakaldım. Başım, göğsüm sırlıklam. Amcam yanaştı: "Mahmut sen misin, burada bu saatte ne yapıyorsun?" dedi. Ona elimdeki kayığı verdim.

ETKİNLİK-7

Konu; yazıda en çok üzerinde durulan olay, durum veya kavramlara denilmektedir.

Ana fikir; yazarın bu yazıyı yazma amacı ve okuyucuya vermek istediği mesajı ifade etmektedir.

Aşağıdaki konu ve ana fikir ifadelerindeki boşluğa ait olduğu metnin harfini yazınız.

A

Normal insan; genellikle memnun olan, her şey istediği gibi gitmese bile neşesini kaybetmeyen insandır. O; kafasının içinde kurduğu dünyada değil, etiyile kemiğiyle içinde yaşadığı dünyada dolaşmasını bilir. Hoşgörülüdür. Kendisini olduğundan yüksek görmez. Kendisinden çok çevresindekilerle meşgul olur. Olayları ve kişileri anlamaya çalışır. Dış görünüşüne bakarak insanlar hakkında karar vermez. Normal olmak için ne kadar çaba sarf edersek edelim yine de hepimizde bir parça anormallik vardır.

B

Hayatta bir işi yapmak için hiçbir yaş geç değildir. Hayatı uzatan, yaşamdan zevk alma isteğinin canlı olmasıdır. 83 yaşındaki bir heykeltıraşa: "En beğendiğiniz eseriniz hangisidir?" diye sormuşlar. "Şimdi yapmakla meşgul olduğum eser." diye cevaplamış. Herkes kendi hayatını yapacak, fethedecektir. Bu da yükselmeye çalışmakla, daha üstün bir hayat seviyesine ulaşmakla olur.

C

Dünyada insanların mesut olabilmesi için topu topu iki yol varmış: Bunlardan biri bütün istediklerini elde etmek, ikincisi ise elde edebileceklerini istemesini bilmektir. Hangisi daha gerçekçi ve hakkımızda hayırlı olandır? Tabii ki ikincisi. Bütün istediklerini (maddi ve manevi) elde etmek, gerçekleşmesi çok zor olan bir olaydır. Elde edebileceklerini istemek ise gayet mantıklı, insanı güçlü kılan, her attığı adımın sağlam olmasını sağlayan yoldur. Buyurun tercihinizi yapın.

Yaşadığı dünyayı olduğu gibi yaşayan, bencillikten uzak, anlayışlı insan normal insandır.

İnsan, üretkenliğinden vazgeçmedikçe yaşamdan keyif almayı da bırakmaz.

İnsanları mutlu eden, onların güçlü olmasını sağlayan şey; isteklerinin gerçekleşebilir ve mantıklı olmasına bağlıdır.

Normal insan olmak

Yaşamdan keyif almak

Mutluluğun yolu

ETKİNLİK-8

Olay çevresinde oluşan metinlerden biri olan, yaşanmış ya da yaşanması muhtemel olayları okuyucuya anlatmak yerine sahnede canlandırarak seyirciye aktaran bir edebi türe “**tiyatro**” denir.

HACİVAT– Hoş geldin, Sevgili Karagöz'üm!

KARAGÖZ – Hoş bulduk, kel kafalı kara üzüm!

HACİVAT – Nereden gelip nereye gidiyorsun bakalım?

KARAGÖZ – Bir yere gittiğim yok da oğlumla kaç saattir okuma yazma çalıştık. Biraz gezeyim, dedim.

HACİVAT – Tabii, iyi yaptın efendim kafan balon olmuştur.

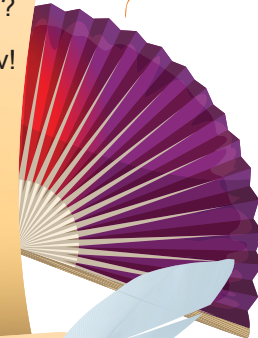
KARAGÖZ – Hay hay, kafam balon oldu da uçmasın diye boynuma yapıştırdım.

HACİVAT – Hemen yanlış anlama yani uzun zaman ders çalışmaktan kafan şişmiştir.

KARAGÖZ – Kafam pişti de soğutmaya çıktım.

HACİVAT – Allah iyiliğini versin! Neyse çalışmalar iyi gidiyor mu?

KARAGÖZ – Hem de nasıl iyi gidiyor bilemezsin Hacı Cavcav! Sen söyle de müdür benim ilkokul diplomamı hazırlasın...

Bu parçayla ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başındaki kutucuğa D, yanlış olanların başındaki kutucuğa Y yazınız.

- ☐ Olay, yazarın ağzından aktarılmamıştır.
- ☐ Karşılıklı diyaloglara dayalıdır.
- ☐ Olağanüstü olaylar konu edilmiştir.
- ☐ Ağır, süslü bir dil kullanılmıştır.
- ☐ Bir görüşü ispatlamak için yazılmıştır.
- ☐ Sahnede oynanmak için kaleme alınmıştır.

ETKİNLİK-9

İSİMLER (ADLAR)

Varlıkları, kavramları, nesneleri karşılayan sözcüklere “**isim (ad)**” denir.

İsimler çeşitli yönlerden sınıflara ayrılır.

A. VARLIKLARA VERİLİŞLERİNE GÖRE İSİMLER

1. **Özel İsim:** Kâinata tek olan, tam bir benzeri bulunmayan varlıkları karşılayan kelimelere denir. Örnek: Ali, Bursa, Türkiye...

2. **Cins İsim:** Aynı cinsten olan varlıkların ortak isimleridir. Örnek: telefon, okul, ev...

B. VARLIKLARIN OLUŞLARINA GÖRE İSİMLER

1. **Somut İsim:** Beş duyudan herhangi biriyle algılayabildiğimiz, kavrayabildiğimiz varlık ve kavramların isimleridir. Örnek: kitap, koku, rüzgâr...

2. **Soyut İsim:** Beş duyudan herhangi biriyle algılanamayan, madde hâlinde bulunmayan ve zihnimizle kavradığımız varlıkların isimleridir. Örnek: rüya, sevinç, mutluluk...

C. VARLIKLARIN SAYILARINA GÖRE İSİMLER

1. **Tekil isim:** Tek varlığı belirten ve karşılayan, yapıca tekil olan (topluluk isimleri hariç) kelimelerdir. Örnek: kalem, çanta, kedi...

2. **Çoğul isim:** Yapısında, anlamında birden çok varlığı barındıran, çokluk eki almış isimlerdir.

Örnek: kalemler, çantalar, kediler...

3. **Topluluk İsmi:** Yapıca tekil, ancak anlam bakımından çoğul olan; aynı türe dâhil birden çok varlığı anlatan isimlerdir. Örnek: meclis, sürü, koro...

Verilenlere göre görseldeki noktalı yerlere öğrencilerin kurduğu cümle numaralarını yazınız.

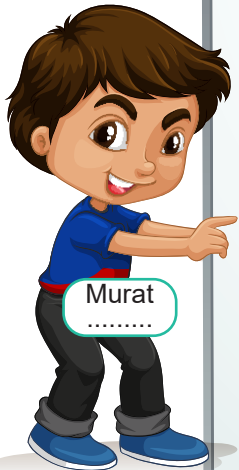

Öğrenciler isimler konusuyla ilgili bazı cümleler kurmuşlardır:

- I. Hayallerini, umutlarını bir kenara bırakıp hayatına kaldığı yerden devam ediyor.
- II. Grup turnuva için tüm hazırlıklarını bitirdi, heyecanla maç gününü bekliyor.
- III. İzmir'den başladıkları turu günlüğüne aldığı notlarla, fotoğraflarla ölümsüzleştirmiş.
- IV. Barınaktan sahiplendiği kedisi Minnoş'a gözü gibi bakıyor.
- V. Şiddetli rüzgâr; camları, çatıları ne varsa söküp sokağa fırlattı.
- VI. Reyhan, ormanda yolunu kaybetmiş ancak büyük bir cesaretle ekibin yanına ulaşmıştı.

Öğrencilerin kurduğu cümlelerle ilgili bilinenler şunlardır:

- Murat; topluluk, soyut ve çoğul isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Leman; çoğul ve özel isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Fatih, özel ve cins isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Ufuk; özel, soyut ve topluluk isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Hande, sadece soyut isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Neşe; çoğul, somut ve tekil isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.

ETKİNLİK-10

İki ya da daha çok ismin birbirini anlamca tamamlayarak oluşturduğu öbeğe **isim tamlaması** denir. İsim tamlamalarında birinci sözcük **tamlayan**, ikinci sözcük **tamlanandır**. İsim tamlamaları üçe ayrılır:

1. BELİRTİLİ İSİM TAMLAMASI

Tamlayanın ilgi eki, tamlananın da iyelik eki aldığı tamlamalardır: kitabın kapağı...

2. BELİRTİSİZ İSİM TAMLAMASI

Tamlayanın ek almadığı, sadece tamlananın ek aldığı tamlamalardır: kitap kapağı...

3. ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI

İkiden fazla ismin birbirine bağlandığı isim tamlamalarıdır: kitap kapağının baskısı...

a) Cümlelerdeki isim tamlamasını bularak altını çiziniz ve türünü işaretleyiniz.

CÜMLELER	BELİRTİLİ İSİM TAMLAMASI	BELİRTİSİZ İSİM TAMLAMASI	ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI
Karanlık çöktüğünde insan sesi duyulmaz oldu.			
Bayrağın renginin tonu çok güzel olmuş.			
Çocuğun dilinde tanıdık türküler vardı.			
Karlar donmuştur otların uçlarında.			
Lavanta kokuları gelir uzak mahallelerden.			
Deniz suyunun sıcaklığı artmıştı.			
Gözleri bir şiir gibiydi onun.			
Evin ve arabanın vergisinin son taksitini ödedim.			
Size inciler vermek isterdim ama verebildiğim sadece çakıl taşları.			
Uçsuz bucaksız arazide bir zeytin ağacı vardı.			

b) Karışık olarak verilen sözcük ve sözcük gruplarını örnekteki gibi anlamca ilişkilendirerek isim tamlaması yapınız, çeşidi yazınız.

Kelime ve Kelime Grupları	Tamlama	Tamlama Çeşidi
Türkiye	ses	Türkiye'nin başkenti
deniz	başkent	Belirtili isim tamlaması
tiyatro salonu	renk	
ayak	serinlik	
gemi	su	
rüzgâr	kapı	
duvar boyası	burun	

ETKİNLİK-11

Okunduğu zaman kişide duygu oluşturan ve içerisinde belirli bir ahenk, ritim, derinlik taşıyan, mısralarla yazılan türe “**şiiir**” denir. Cümleler hâlinde yazılan, yazıda kullanılan sözlerin belli kalıplar içinde ele alındığı anlatım türüne ise “**düzyazı**” denir.

Verilen şiirleri düzyazı şeklinde yazınız.

1

Yorgunsun uzaklardan gelmişsin;
Yitirmişsin neyin varsa birer birer.
Bir sağlık, bir sevinç, bir umut...
Onlar da neredeyse gitti gider.

Uzaklardan gelmişsin, yorgunsun.
Neyin varsa birer birer yitirmişsin. Bir
sağlık, bir sevinç, bir umut... Onlar da
neredeyse gitti gider.

2

Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri
Zafer dedikleri kahraman peri
Susandan kaçır da coşana gider.

3

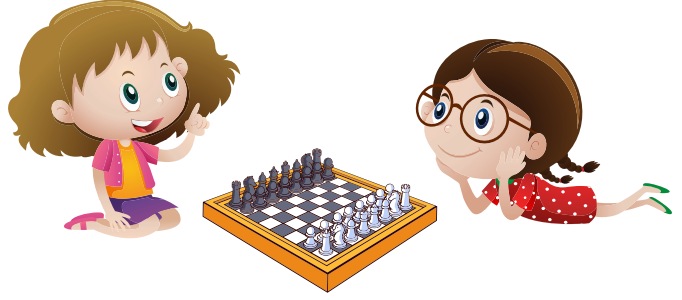
Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!
Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran kısrak utansın!

TEST - 1

Bildiğiniz gibi satrançta geri yönde hareket edemeyen tek taş piyondur. Belki de bu eksikliği dengelemek için yalnızca piyonlara özel bir fırsat verilmiştir. Eğer bir piyon; son yataydaki herhangi bir kareye ulaşmayı başarırsa at, fil, kale ya da vezirden istediğine dönüşebilir. Buna satrançta piyonun terfi etmesi denir. Doğal olarak en çok yeğlenen terfi taşı, satrançtaki en güçlü taş olan vezir olsa da bazı durumlarda piyonun başka taşlara terfi etmesi daha doğru olabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde parçadaki altı çizili sözcükleri karşılayan bir kullanım yapılmamıştır?

- A) Yol üzerine devrilen kalın dalı kenara çekmeyi başardım.
- B) Kendisine tanınan tüm olanakları elinin tersiyle itti.
- C) Futbol maçı izlemeyi film izlemeye tercih ederim.
- D) Görevdeki derecesi yükselince içi içine sığmadı.

TEST - 2

Yaptıklarına daha fazla dayanamadığı için tası tarağı toplayıp ortalıktan kayboldu.

Araç, eğri bükürü yollara geldiğinde herkesi bir telaş aldı.

Boğazı düğümlenmiş, pencerenin önünde öylece kalakalmıştı.

Akşam yemeğinden sonra üstüme bir rehavet çöktü.

Cümlelerdeki altı çizili sözcük grupları aşağıda verilen açıklamalarla eşleştğinde seçeneklerin hangisi dışarıda kalır?

- A) Çarpık, düzgün olmayan.
- B) Bir şey yiyip içemez olmak.
- C) Ağırılık hissedip uyumak istemek.
- D) Her türlü ilişkiyi kesmek üzere hazırlanmak.

TEST - 3

Karakter, olay metinlerinde kendini temsil eden kahramandır. Metinlerde kendi iç dünyası, şahsiyeti, başkalarına benzemeyen yüzü ile görülür. Başka kahramanlarla benzer davranışlar gösterse de bunları dışa vuran duyguları, tepkileri, sözleri ile diğer kahramanlardan ayrılır.

Ayşe, bütün evi her zamanki titizliğiyle temizliyordu. Tek bir toz tanesine dahi tahammülü olmadığından her gün aynı yerleri siliyor bir yandan da sürekli saate bakıyordu. Süpürge'nin kusursuz gürültüsüne dalmışken bütün evi dolduran kapı ziliyle irkildi. Bir süredir göremediği Ali'ye kapıyı, özleyişin sabırsız elleriyle açtı. Karşılıklı oturdukları koltukların arasında, buğusu tüten iki çay bardağı ve Ayşe'nin usta ellerinde çıkmış yiyecekleri taşıyan sehpa vardı. Sehpanın yanı başındaki saksıda sohbetin yaprakları, adı bilinen tüm renklerde açıldı. Ali, tüm neşesini yüzüne yansıtmış şen kahkahalar atıyordu. Mezuniyetinin sevincini ablasıyla paylaşmanın gururunu yaşıyordu. Hiç yılmadan o kadar çok çalışmıştı ki bu başarı, onun hakkıydı. Ali anlattıkça anlatıyor, Ayşe onu hayranlıkla dinliyordu.

Bu parçadaki karakterlerin kişilik özelliklerini en doğru yansıtan seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) AYŞE: telaşlı, becerikli, hırslı
ALİ: azimli, endişeli, neşeli
- B) AYŞE: titiz, becerikli, sabırsız
ALİ: azimli, konuşkan, neşeli
- C) AYŞE: hırslı, becerikli, sabırsız
ALİ: kibirli, konuşkan, neşeli
- D) AYŞE: titiz, sorgulayıcı, somurtkan
ALİ: hoşgörülü, konuşkan, sırdaş

TEST - 4

“Söyler Veysel sözlerinden vazgeçmez
Bulanık çeşmeden kimse su içmez
Ganadı olmasa kuşlar da uçmaz
Hepimiz bu yurdun evlatlarıyız.”

Bu dizelerde aşağıdaki isim türlerinden hangisi yoktur?

- A) Somut isim
- B) Özel isim
- C) Topluluk ismi
- D) Çoğul isim

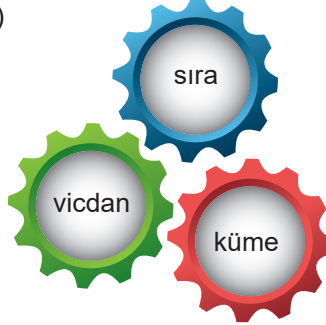
TEST - 5

Aşağıdaki isim çarklarından hangisi diğerlerinden farklı özellikteki isimlerden oluşmaktadır?

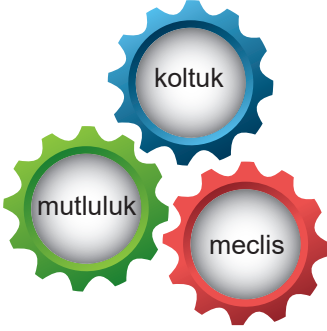
A)

B)

C)

D)

TEST - 6

Ablası Duygu'dan alışveriş yapması için çarşıya gitmesini istemiştir. Duygu'ya tabelasında belirtisiz isim tamlaması olan dükkâna girmesini söylemiştir.

Buna göre Duygu hangi seçenekteki dükkâna gitmelidir?

A)

B)

C)

D)

TEST - 7

İsim tamlamaları; belirtili, belirtisiz ve zincirleme isim tamlamaları olarak üçe ayrılır.

Aşağıdaki paragraflardan hangisinde isim tamlamalarının hepsinin örneği bulunmaktadır?

- A) Geminin kenarına yaslanıp ucu bucağı görünmeyen denize bakıp kalıyorum, içimde acıların en zoru. Denizde değil ama içimde fırtınalar kopuyor. Çaresizliğin sıkıntısıyla yüreğim daralıyor. Rüzgâr eliyor saçlarımı. Ağlıyorum...
- B) Geriye dönüp insanlara bakıyorum. Delice yağan yağmurda, şemsiye altındaki huzura sığınmış insanların umutla oturduklarını görüyorum. Bir kadın, ufak tefek kız çocuğunun elini sıkı sıkıya tutuyor; canının parçasına gülen gözlerle bakıyordu.
- C) Bir adam, heybelerin üstüne oturmuş sohbet ediyor karşıdaki gençle. Biraz ileride çay servisi yapan genç, iki günlük yorgunluğuna rağmen duruşunda ihmal ve gevşeklik göstermiyor.
- D) Geminin uç kısmında duran oğlum, elleri ceplerinde, bıçare çehresiyle umut denizini seyrediyor. Her şeye rağmen kaderle mücadelede gururunu muhafaza ediyor.

TEST - 8

Verilen görsellerden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sanal olana dokunmaktansa hayata dokunmayı tercih et.
- B) Dünyamız, bir telefon ekranına sığanlardan çok daha fazlasıdır.
- C) Yakın çevremizde bir adım kadar uzakta gerçek güzellikler vardır.
- D) Elimizdekilerin kıymetini bilmezsek daha azıyla yetinmek zorunda kalırız.

CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİK-1

1. Konik	6. Açı
2. Uygarlık	7. Yansımak
3. Elips	8. Gösteri
4. İletmek	9. Yerleşim
5. Yamaç	

ETKİNLİK-2

1

Ailesi onu **kuş sütüyle beslemiş**, hiç zora gelemiyor.

Olacak şey değil, imkânsız.

2

Adam o kadar yoğun ki onunla görüşmek **ne mümkün**.

Gösterişli, güzel.

3

Bu iki takım, ligin sonuna kadar **atbaşı beraber geldiler**.

Eksiksiz özenle beslemek.

4

Bu sorular ona **kolay lokma gelir**, sen biraz daha zorlarını hazırla.

Eşit durumda olmak.

5

Bir giyinmiş, bir **alımlı çalımlı**, bir havalı anlatamam.

Kolaylıkla üstesinden gelinebilir olmak.

ETKİNLİK-3

a. Bilmeyerek karşıındakine dokunacak söz söylemek.

3, 6

b. Dayanamaz duruma gelmek.

4, 7

c. Bir şeyi bütün ayrıntılarıyla araştırmak.

1, 8

d. Çok acımak, çok üzölmek.

2, 5

ETKİNLİK-4

a)

R	A		A	I	I		Y	E		I	R
S	I	B	C	R	D	S	M	V	T	A	D
						İ	E		T	L	I

1-) SABIR ACIDIR, MEYVESİ TATLIDIR

A	I	A	R	A	A		N	A
R	H	Z	L	G	D	D	Y	M
						A	Z	A

2-) HAZIRA DAĞLAR DAYANMAZ

I	B	A	D	A	İ		R	U	R	İ	
N	N	A	K	R		A	M	D	N	İ	B
						G	Y	A		İ	L

3-) ABANIN KADRİ YAĞMURDA BİLİNİR

N	G	Ş		L	A	Z	A	
Ü	E		L	B	Ç	M	A	S
			A	K	İ	N	İ	V

4-) GÜNEŞ BALÇIKLA SIVANMAZ

b)

- 3 a) Bir şeyin gerçek değeri ona gereksinim duyulduğunda anlaşılır.
- 5 b) Bir kişiye, onsuz yapamayacağı belli olan bir şeyin gerekli olup olmadığı sorulmaz.
- 1 c) Sabır zor bir iştir ancak güzel sonuçları vardır.
- 4 d) Herkesin bildiği gerçek inkâr edilemez.
- 2 e) Sürekli harcama, en büyük birikimleri bile eritir.

ETKİNLİK-5

Cümleler doğrudur sen doğru isen,
doğruluk bulunmaz sen eğri isen.

Yunus Emre

Benim kahramanlarım, hayallerini
hiçbir şeye satmayan kişilerdir.

Mustafa Kemal Atatürk

Benim özel bir yeteneğim yok.Yal-
nızca tutkulu bir meraklıyım.

Albert Einstein

Kimle gezdiğinizize,kimle arkadaşlık
ettiğinizize dikkat edin.Çünkü bülbül
güle karga çöplüğe götürür.

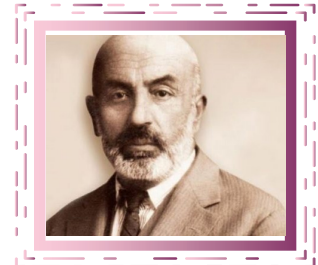
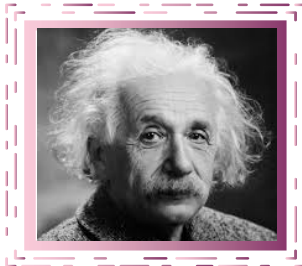
Mevlânâ

Düşüncelerin neyse hayatın da
odur. Hayatın gidişini değiştirmek
istiyorsan, düşüncelerini değiştir.

William Shakespeare

Sahipsiz olan vatanın batması haktır,
sen sahip olursan bu vatan batmaya-
caktır.

Mehmet Akif ERSOY

ETKİNLİK-6

ÜÇÜNCÜ KİŞİ
AĞZIYLA

Broşürle Osman Ağa'nın işi bitmişti, broşürü buruşturup bir kenara attı. Torunu Ömer, bu buruşturulmuş kâğıdı bulup oynamaya başladı. Yaptığı uçağı bahçenin bir ucundan diğer ucuna uçuruyordu. Ama uçak biraz da rüzgârın etkisiyle hız kazanıp yandaki bahçeye uçtu.

BİRİNCİ KİŞİ
AĞZIYLA

Uzaktaki gemilerin seslerini duymaya çalıştım rıhtımda. Akşamın karanlık yüzü kendini göstermeye başlamıştı artık. El ayak çekilmişti limanın her köşesinden. Yolcu bekleyen ailelerin şen konuşması da yoktu artık. Sessizliğin hâkimiyeti başlamıştı bu küçük limanda.

BİRİNCİ KİŞİ
AĞZIYLA

Dümbünlerimize sıkıca sarılmış, gölün üzerinde süzülen kuşu tanımaya çalışıyorduk. Bir martı ama acaba hangisi? Ah, biraz daha yaklaşıp! Sazlıkların sarımaladığı göl, sıcak yaz güneşinin altında insansı bir öyle uykusuna yatmıştı. Gölün diğer yakasındaki kayık, kuş gözlediğimiz tepenin eteklerindeki sazlıklara yaklaşıp ağ atmamış ve gürültüden ürken sazlıklar kanatlanmamıştı daha.

ÜÇÜNCÜ KİŞİ
AĞZIYLA

Tezgâhın arkasına geçti, üzerinde minder bulunan ahşap sandalyeye oturdu. Önünde duran duvar saatinin kapağını açtı, parçaları eliyle kontrol etti. Her zamanki gibi daha ilk bakışta saatin niye çalışmadığını anlamıştı. Tezgâhın çekmecesinden küçük bir tornavida çıkardı ve saatin çarkını söktü.

BİRİNCİ KİŞİ
AĞZIYLA

Birdenbire, derin bir mağaranın bağrından çıkıvermiş gibi kalın bir ses, "Hangi rüzgâr kesiliyor?" diye sordu. Amcamın sesini tanıdım. Donakaldım. Başım, göğsüm sırlı-sıklam. Amcam yanıftı: "Mahmut sen misin, burada bu saatte ne yapıyorsun?" dedi. Ona elimdeki kayığı verdim.

ETKİNLİK-7

Yaşadığı dünyayı olduğu gibi yaşayan, bencillikten uzak, anlayışlı insan normal insandır.

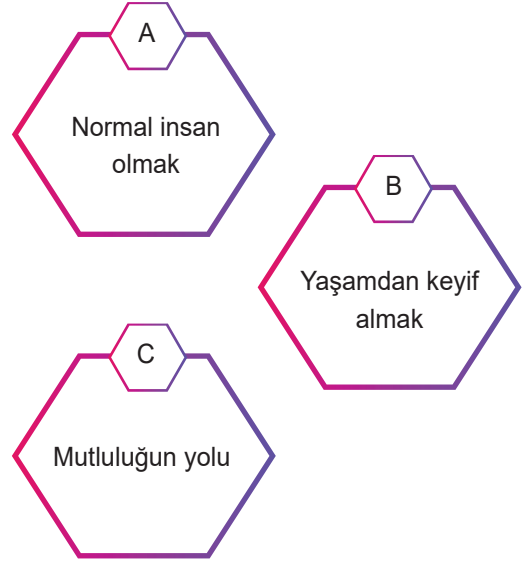
A

İnsan, üretkenliğinden vazgeçmedikçe yaşamdan keyif almayı da bırakmaz.

B

İnsanları mutlu eden, onların güçlü olmasını sağlayan şey; isteklerinin gerçekleşebilir ve mantıklı olmasına bağlıdır.

C

ETKİNLİK-8

- ☐ D Olay, yazarın ağzından aktarılmamıştır.
- ☐ D Karşılıklı diyaloglara dayalıdır.
- ☐ Y Olağanüstü olaylar konu edilmiştir.
- ☐ Y Ağır, süslü bir dil kullanılmıştır.
- ☐ Y Bir görüşü ispatlamak için yazılmıştır.
- ☐ D Sahnede oynanmak için kaleme alınmıştır.

ETKİNLİK-9

Leman
IIIFatih
IVHande
IUfuk
VI

Öğrenciler isimler konusuyla ilgili bazı cümleler kurmuşlardır:

- I. Hayallerini, umutlarını bir kenara bırakıp hayatına kaldığı yerden devam ediyor.
- II. Grup turnuva için tüm hazırlıklarını bitirdi, heyecanla maç gününü bekliyor.
- III. İzmir'den başladıkları turu günlüğüne aldığı notlarla, fotoğraflarla ölümsüzleştirmiş.
- IV. Barınaktan sahiplendiği kedisi Minnoş'a gözü gibi bakıyor.
- V. Şiddetli rüzgâr; camları, çatıları ne varsa söküp sokağa fırlattı.
- VI. Reyhan, ormanda yolunu kaybetmiş ancak büyük bir cesaretle ekibin yanına ulaşmıştı.

Öğrencilerin kurduğu cümlelerle ilgili bilinenler şunlardır:

- Murat; topluluk, soyut ve çoğul isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Leman; soyut, çoğul ve özel isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Fatih, özel ve cins isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Ufuk; özel, soyut ve topluluk isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Hande, sadece soyut isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.
- Neşe; çoğul, somut ve tekil isimlerin altı çizili olduğu cümleyi kurmuştur.

Murat
IINeşe
V

ETKİNLİK-10

a)

CÜMLELER	BELİRTİLİ İSİM TAMLAMASI	BELİRTİSİZ İSİM TAMLAMASI	ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI
Karanlık çöktüğünde <u>insan sesi</u> duyulmaz oldu.		✓	
<u>Bayrağın renginin tonu</u> çok güzel olmuş.			✓
<u>Çocuğun dilinde</u> tanınmış türküler vardı.	✓		
Karlar donmuştur <u>otların uçlarında</u> .	✓		
<u>Lavanta kokuları</u> gelir uzak mahallelerden.		✓	
<u>Deniz suyunun sıcaklığı</u> artmıştı.			✓
<u>Gözleri</u> bir şiir gibiydi <u>onun</u> .	✓		
<u>Evin ve arabanın vergisinin son taksitini</u> ödedim.			✓
Size inciler vermek isterdim ama verebildiğim sadece <u>çakıl taşları</u> .		✓	
Uçsuz bucaksız arazide bir <u>zeytin ağacı</u> vardı.		✓	

b)

Kelime ve Kelime Grupları	Tamlama	Tamlama Çeşidi
Türkiye	Türkiye'nin başkenti	Belirtili isim tamlaması
deniz	deniz suyu	Belirtisiz isim tamlaması
tiyatro salonu	tiyatro salonunun kapısı	Zincirleme isim tamlaması
ayak	ayak sesi	Belirtisiz isim tamlaması
gemi	geminin burnu	Belirtili isim tamlaması
rüzgâr	rüzgârın serinliği	Belirtili isim tamlaması
duvar boyası	duvar boyasının rengi	Zincirleme isim tamlaması

ETKİNLİK-11

1

Yorgunsun uzaklardan gelmişsin;
Yitirmişsin neyin varsa birer birer.
Bir sağlık, bir sevinç, bir umut...
Onlar da neredeyse gitti gider.

Uzaklardan gelmişsin, yorgunsun.
Neyin varsa birer birer yitirmişsin. Bir
sağlık, bir sevinç, bir umut... Onlar da
neredeyse gitti gider.

2

Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri
Zafer dedikleri kahraman peri
Susandan kaçır da coşana gider.

Sen de zaferi kazanmak istersen gök-
leri gürleyen sesinle doldur. Zafer de-
dikleri kahraman peri; susandan ka-
çar, coşana gider.

3

Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!
Hey gidi Küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran kısrak utansın!

Hey gidi Küheylan! Sen koşmana bak. To-
hum saç, bitmezse toprak utansın. Hedefe
varmayan Mızrak utansın. Çatlarsan do-
ğuran kısrak utansın.

TESTLER

- 1) A
- 2) B
- 3) B
- 4) C
- 5) D
- 6) B
- 7) B
- 8) D

